

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5Tos/117/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010271
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bc. Viktor Marko, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6122010271.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jána Bednára a sudcov JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., v trestnej veci odsúdeného D. F., o návrhu na povolenie obnovy konania, prejednal na neverejnom zasadnutí konanom dňa 11. októbra 2022 v Banskej Bystrici sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5Nt/21/2022 zo dňa 27. júla 2022, a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného D. Šarika zamietla.

odôvodnenie:

Samosudca Okresného súdu Banská Bystrica uznesením sp. zn. 5Nt/21/2022 zo dňa 27. 07. 2022 podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol návrh odsúdeného D. F. na povolenie obnovy konania v trestnej veci Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3Tv/2/2014.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil odsúdený sťažnosť priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí, ktorú neskôr písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu v podstate tým, že z gramatického výkladu ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že obnova trestného konania, ktoré skončilo akýmkoľvek právoplatným rozsudkom, t. j. aj rozsudkom, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, je možná, nakoľko Trestný poriadok hovorí len o právoplatnom rozsudku bez ohľadu na to, akým spôsobom k vydaniu právoplatného rozsudku došlo. Poukázal pritom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/9/2015 zo dňa 17. 03. 2022, v ktorom posudzoval obnovené trestné konanie, ktoré bolo pôvodne skončené schválenou dohodou o vine a treste. Obnova konania, ktoré bolo skončené rozsudkom, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, je v zmysle uvedeného prípustná. V ďalšej časti sťažnosti citoval odôvodnenie uvedeného rozsudku a uviedol, že dohoda o vine a treste predstavuje postup, ktorého výsledkom je vytvorenie dohody medzi obvineným na strane jednej s prokurátorom a poškodeným na strane druhej. Samotná dohoda o vine a treste (ak je konsenzuálne stranami vytvorená) predstavuje pre trestné konanie značný prínos, keďže na verejnom zasadnutí následne nie je potrebné dokazovať vinu. V tomto prípade je však potrebné uvedomiť si aj skutočnosť, že sa obvinený v podstate vzdáva svojho ústavne i nadnárodne garantovaného práva na verejnú prejednanie svojej veci na hlavnom pojednávaní a práva na podanie odvolania. Pred tým, ako prokurátor iniciuje vytvorenie dohody, je povinný preskúmať splnenie podmienok, ktoré pre tento postup stanovuje ustanovenie § 232 ods. 1 Trestného poriadku. Výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania musia dostatočne odôvodňovať záver, že skutok je trestným činom, teda napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. V zmysle vyššie uvedeného, v rámci prípravného konania tak nevyhnutne musia byť zhromaždené dôkazy, ktoré síce súd pri schvaľovaní dohody o vine a treste, nevyhodnocuje, ale ktoré musia nevyhnutne zdôvodňovať záver, že skutok spáchal obvinený; v opačnom prípade prokurátor nemôže iniciovať konanie o dohode o vine a treste. Obvinený tak pri vyhodnocovaní toho, či pristúpi k uzatvoreniu dohody o vine a treste, hodnotí aj rozsah, množstvo a silu dôkazov, ktoré svedčia v jeho neprospech a ktoré sú zákonným predpokladom riadneho iniciovania konania o dohode o vine a treste. Nakoľko Trestný poriadok ako zákonný predpoklad pre iniciáciu konania o dohode o vine a treste

ustanovuje skutočnosť, že výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú záver, že skutok je trestným činom a spáchal ho obvinený, ktorý sa k spáchaniu skutku priznal, uznal vinu a dôkazy nasvedčujú pravdivosti jeho priznania, potom gramatickým, ako aj logickým výkladom predmetného ustanovenia nemožno dospieť k inému záveru ako k tomu, že súd pri vyhodnocovaní, či odmietne návrh prokurátora na uzatvorenie dohody o vine a treste musí preskúmať, či je naplnená podmienka uvedená v ustanovení § 232 ods. 1 Trestného poriadku, t. j. či bolo zákonne začaté konanie o vine a treste a to tak, že výsledky vyšetrovania odôvodňujú záver že skutok spáchal obvinený a dôkazy nasvedčujú pravdivosti jeho priznania. Nemožno teda súhlasiť s okresným súdom, ak v odôvodnení uznesenia konštatoval, že závery zo znaleckého posudku z prípravného konania neboli podkladom pre rozhodnutie súdu. Odsúdený chcel obnoviť pôvodné trestné konanie výlučne z dôvodu, že znalecký posudok, ktorý má byť základom pre obnovené konanie, významne spochybňuje príčinnú súvislosť medzi dopravnou nehodou, t. j. skutkom spáchaným odsúdeným, a smrťou alebohej. Predmetom konania nie je vyhodnotenie a skúmanie predloženého nového dôkazu alebo skutočnosti, ale to, či tento nový dôkaz alebo skutočnosť sú spôsobilé privodiť iný výrok o vine alebo treste, čo novo predložený znalecký posudok nepochybne môže. Zároveň uviedol, že konštatovanie znaleckého ústavu o príčinnej súvislosti v znaleckom posudku nie je štandardným procesným postupom. Konštatovanie o tom, či určitý následok bol v priamej príčinnej súvislosti s určitým konaním, môže vykonať len súd v rámci dokazovania a oboznámenia sa so všetkými dôkazmi a skutočnosťami. Príčinná súvislosť je právnou, nie skutkovou kategóriou a len súdy sú oprávnené príčinnú súvislosť ustáliť a deklarovať ju pri rozhodovaní o vine a treste. Navyše, vzťah medzi príčinou a následkom musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný. Ako vyplýva z predloženého znaleckého posudku, príčin úmrtí alebohej mohlo byť v danom prípade hneď viacero (úmrtie spôsobené v dôsledku pochybenia poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, úmrtie spôsobené v dôsledku zdravotného stavu samotnej alebohej), čím dochádza k naplneniu zákonom uvedeného predpokladu pre obnovu konania, ktorým je zmena pôvodného výroku o vine odsúdeného. Na základe uvedených skutočností preto navrhol, aby krajský súd podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako nadriadený orgán, skúmal, či bola sťažnosť odsúdeného podaná včas, či bola podaná oprávnenou osobou, a či nedošlo k späťvzatiu sťažnosti alebo k vzdaniu sa práva podať sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Postupom podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia a po preskúmaní trestného spisu krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou, avšak nie je dôvodná.

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Konanie o povolení obnovy konania sa obmedzuje na zistenie, či vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy uvedené v citovanom ustanovení. V konaní o povolení obnovy konania nemôže súd preskúmať, či sa súd pri rozhodovaní vyrovnal so všetkými okolnosťami a s obhajobou odsúdeného, či rešpektoval zásadu bezprostrednosti a ústnosti pri dokazovaní, a podobne. V konaní o povolení obnovy nemôže súd preskúmať vecnú správnosť rozsudku vydaného v základnom konaní. Toto konanie sa v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku obmedzuje predovšetkým na riešenie otázky, či návrh na povolenie obnovy konania obsahuje skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú pre súd nové, skôr neznáme. Pri obnove konania sa rozhoduje, či nové skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti pôvodného rozsudku, môžu odôvodniť iné rozhodnutie, než aké bolo urobené v pôvodnom konaní. Povinnosťou súdu v konaní o povolení obnovy konania je teda skúmať správnosť právoplatného

rozsudku súdu v tom rozsahu, či nové skutočnosti alebo dôkazy sú také závažné, že odôvodňujú zásah do právoplatnosti a nezmeniteľnosti rozsudku vydaného súdom v pôvodnom konaní.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého uznesenia a celého spisového materiálu musí konštatovať, že okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne uviedol, z akých dôvodov nemohol vyhovieť návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania, pričom krajský súd sa s týmto odôvodnením v plnej miere stotožňuje a v podrobnostiach naň odkazuje. Aj krajský súd musí konštatovať, že odsúdený v návrhu na povolenie obnovy konania neuviedol žiadne skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr než známe, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom odsúdeného.

Najpodstatnejšou skutočnosťou v prejednávanej príhode je však to, že pôvodný rozsudok bol vyhlásený na základe uzatvorenej dohody o vine a treste. Konanie pred súdom o návrhu dohody o vine a treste je osobitným spôsobom konania, ktoré upravuje prvý diel, siedmej hlavy, tretej časti Trestného poriadku. Ak súd podľa § 331 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neodmietne návrh prokurátora na schválenie dohody o vine a treste, prerokuje ho na verejnom zasadnutí, ktorého priebeh je striktné a jednoznačne upravený Trestným poriadkom - v konaní o návrhu na schválenie dohody o vine a treste sa dokazovanie na verejnom zasadnutí nevykonáva. V prípade, že odsúdený odôvodňuje svoj návrh na povolenie obnovy konania vo veci, v ktorej bola rozsudkom schválená dohoda o vine a treste tým, že vyšli najavo dôkazy súdu skôr než známe, spočívajúce napr. vo forme nového znaleckého posudku, musel okresný súd takýto návrh bez ďalšieho zamietnuť, pretože predmetom konania o návrhu na schválenie dohody o vine a treste nie je dokazovanie. Tomuto záveru zodpovedá aj skutočnosť, že zákon vylúčil prípustnosť dovolania proti rozsudku, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste (s výnimkou, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu). Dôvodom povolenia obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, tak môže byť len dôvod uvedený v ustanoveniach § 394 ods. 4, ods. 5 Trestného poriadku. K uvedeným záverom dospel aj Ústavný súd SR vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 259/2017 z 12. apríla 2017, v ktorom uviedol, že inštitút obnovy konania patrí medzi mimoriadne opravné prostriedky, ktorými dochádza k prelomeniu právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím. Ako taký by mal byť využívaný len tam, kde pre jeho použitie svedčia dostatočne silné dôvody.

Pokiaľ teda odsúdený bol toho názoru, že závery pôvodného znaleckého posudku na posúdenie zranení a príčiny smrti poškodenej nebol správny, nič mu nebránilo v tom, aby dal vypracovať vlastný znalecký posudok či už v prípravnom konaní, alebo následnom konaní pred súdom, a nemal tak pristúpiť k uzavretiu dohody o vine a treste, ktorej následkom sú zákonom jasne prezumované skutočnosti (napr. vzdanie sa práva na verejný súdny proces, čo v sebe implicitne zahŕňa aj vzdanie sa práva na vykonávanie dokazovania v konaní pred súdom).

Vo vzťahu k citovanému rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/9/2015 z 17. marca 2015 musí krajský súd konštatovať, že odsúdený uvedené rozhodnutie prebral do svojej sťažnosti, aj keď je zrejmé, že skutkové okolnosti oboch prípadov sú odlišné. Uvedený rozsudok sa týkal prípadu, kedy bol pôvodný rozsudok vyhlásený na základe dohody o vine a treste, avšak obnova konania sa týkala výlučne výroku o treste, pretože pôvodný trest bol uložený za použitia tzv. asperačnej zásady, ktorú Ústavný súd SR svojim nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 vyhlásil za protiústavnú. Na základe tohto nálezu preto boli vo veciach, v ktorých bol pôvodne ukladaný trest za použitia asperačnej zásady, povolené obnovy konania do výroku o treste, a to bez ohľadu na to, či bol pôvodný rozsudok vyhlásený na základe dohody o vine a treste, alebo nie. Za súčasnej právnej úpravy takémuto postupu zodpovedá aj novelizované ustanovenie § 394 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku. Je však zrejmé, že v prípade odsúdeného nejde o takýto prípad.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností preto senát krajského súdu po zohľadnení všetkých okolností prípadu sťažnosť odsúdeného D. F. v zmysle citovaného zákonného ustanovenia ako nedôvodnú zamietol.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.